

مسئله‌ی عاشورا را، مسئله‌ی امام حسین را علی‌بن موسی الرضا در سطح دنیای اسلام منتشر کرد؛ یعنی خود حادثه‌ی عاشورا در بین مردم پیرو مکتب اهل بیت موجب شده است که شیعه به عنوان پرچمدار مبارزه‌ی با ظلم در طول تاریخ شناخته بشود. حادثه‌ی کربلا، حادثه‌ای بود که باید در دل‌های مردم جا می‌گرفت: آن کسی که توانست این حرکت را با یک جهشی شروع کند، علی‌بن موسی الرضا (علیه الصلاة و السلام) بود. ۱۴۰۴/۰۶/۰۲

حرف روز

تعیین تکلیف یا تعلیق مکانیسم ماشه

در لابه‌لای آغاز دور جدید مذاکرات و تهدید تروئیکای اروپایی مبنی بر فعال‌سازی مکانیسم ماشه، یک پرسش کلیدی پیش روی اقتصاد ایران قرار گرفته است: آیا ادامه فضای روانی ناشی از تهدید فعال‌سازی این مکانیسم به سود اقتصاد کشور است یا بهتر است که موضوع مکانیسم ماشه تعیین تکلیف شود و کشور، با عبور از شوک اولیه، اقتصاد و فعالان آن را از بلاتکلیفی خارج نماید.

دیروز دبیر شورای عالی امنیت ملی در سخنانی اشاره داشتند: «بعضی از کشورها این پیشنهاد را—تمدید مکانیسم ماشه— داده‌اند، اما ایران قائل به این نیست؛ یعنی معتقد است که این هم یک ترتیب جدیدی می‌شود که هر ازگاهی بیایند بگویند خب حالا شش ماه شد، دفعه بعد یک سال بشود.»

تردید نیست که فعال‌سازی مکانیسم ماشه چالشی روانی برای اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود؛ با این وجود، تداوم سایه این تهدید بر اقتصاد، مضرات بیشتری نسبت به فعال‌سازی آن توسط اروپا دارد. به عبارتی، ادامه فضای مبهم و نامطمئن، مانع شکل‌گیری تصمیم‌های کلان اقتصادی، سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و حتی سیاست‌گذاری منسجم می‌شود. بدتر آنکه عدم تعیین تکلیف، افق آینده را برای فعالان اقتصادی تیره می‌سازد و «انتظار برای بدتر شدن اوضاع» به یک متغیر روانی منفی بدل می‌گردد.

باید توجه کرد که در عمل، بخش زیادی از تحریم‌هایی که ممکن است تحت این عنوان بازگردند، پیشاپیش توسط آمریکا و اروپا اعمال شده‌اند. همچنین با توجه به رویکرد فعلی برخی کشورها، امکان اجماع جهانی برای اجرای مؤثر تحریم‌ها چندان قوی نیست. نمونه‌ای مهم از این موضع‌گیری را می‌توان در رفتار اخیر روسیه در شورای امنیت مشاهده کرد، جایی که مسکو با استفاده از حق وتوی خود، مانع از تمدید مأموریت هیئت کارشناسی نظارت بر تحریم‌های کره شمالی شد. این اقدام نشان داد که فعال‌سازی مکانیسم ماشه در شرایط فعلی، مانند «تفنگی با فشنگی نه چندان مؤثر» خواهد بود.

تجربه یک دهه اخیر اقتصاد ایران نشان می‌دهد که با وجود فشارهای خارجی، شوک‌های اقتصادی گذرا هستند؛ البته به شرط آنکه سیاست‌گذار داخلی به جای انفعال، مسیر سازگاری فعال و تدبیر را در پیش گیرد. از منظر هزینه-فایده، عبور از شوک مکانیسم ماشه و بازگشت به یک وضعیت با ثبات—ولو تحریمی—به مراتب بهتر از ادامه بلاتکلیفی و کش‌دار شدن فضای ابهام است. یک نکته روشن است: اقتصاد ایران بیش از تحریم، از بی‌تصمیمی و بلاتکلیفی ضربه خورده است.

[علی محمدی]

گزارش روز

سیره سیاسی رضوی

املمان معصوم به‌عنوان الگوهایی کامل در تملی عرصه‌های زندگی، از جمله سیاست راهنمای بشریت هستند سیره سیاسی امام رضاع در یکی از حساس‌ترین دوره‌های تاریخ تشیع نمایشی استادانه از حفظ اصول در برابر قدرت مطلقه، ایستادگی در برابر فرب و تزویر و روشننگری در فضایی سرشار از اختناق است. تحلیل زندگی سیاسی آن حضرت درس‌هایی حیاتی برای جهان امروز، که هنوز با استبداد و بی‌اخلاقی سیاسی دست‌به‌گریبان است، در بردارده‌امامت امام رضاع، با حکومت مأمون عباسی، خلیفه‌ای زیرک و فریکار، هم‌زمان شد. مأمون برای مشروعیت‌بخشی به حکومت خود و مهار قیام‌های علویان، نقشه‌ای پیچیده کشید و ولایتعهدی را به امام تحمیل کرد. اینجا بود که سیره سیاسی امام در مواجهه با این تهدید که در پوشش یک فرصت‌ارائه می‌شد، به نمایش گذاشته شد.

استقلال رأی و عدم همکاری با جور:

امام با وجود پذیرش اجباری ولایتعهدی، کوچک‌ترین قلمی برای تحکیم پایه‌های حکومت مأمون برنداشت. شرط اصلی ایشان این بود که در عزل و نصب‌ها دخالت نکنند. روش‌ها را تغییر ندهند و تنها در مقام یک مشاور عمل نمایند. این موضع، هوشمندانه و قاطع بود. ایشان دستگاه خلافت را ظالم می‌دانستند و هرگونه همکاری در گسترش قدرت نامشروع آن را حرام می‌شمردند. این نپذیرفتن عدلی‌سازی رابطه با ظالم، درس بزرگی برای تملی جنبش‌های مقاومت است.

مقاومت در برابر اغواگری سیاسی:

مأمون به شکل فریبندگی حتی پیشنهاد کناره‌گیری از خلافت و سپردن آن به امام را مطرح می‌کرد. اما امام، فرب این شعارهای تبلیغاتی را نخورد. پاسخ قاطع و صریح ایشان که «اگر خلافت از آن توست، حق نداری آن را به دیگری بسپاری و اگر از آن تو نیست، چگونه چیزی را که مال تو نیست به من می‌دهی؟» پرده از چهره واقعی مأمون و غاصبه بودن خلافت عباسیان برداشت. این صراحت بیان، بدون هیچ مصلحت‌اندیشی کلنب، موضع امام را به وضوح روشن کرد.

تبیین و روشننگری:

امام رضاع اجبار به حضور در دستگاه حکومت را به فرصتی برای روشننگری تبدیل کرد. مناظراتی که مأمون به قصد شکست دادن امام ترتیب داده بود، به میدانی برای نمایش شکوه علم و منطق اهل بیت و تبیین اسلام ناب محمدی (ص) تبدیل شد. امام از این فرصت اجباری برای رساندن پیام حق به توده مردم و نخبگان جامعه استفاده کردند. این راهبرد نشان می‌دهد که چگونه می‌توان تهدید را به فرصتی طلایی برای پیشبرد اهداف تبدیل کرد.

اخلاق سیاسی:

در تمام این مواجهه‌های سخت، امام هرگز از اصول اخلاقی عدول نکردند. ایشان برای رسیدن به اهداف والای خود به دروغ، تهمت یا روش‌های غیراخلاقی متوسل نشدند. حتی با وجود دشمنی مأمون، به شخصیت او توهین نکردند و استدلال را جایگزین اهانت نمودند. این پایبندی به اخلاق، حتی در سخت‌ترین شرایط، سیره سیاسی رضوی را به الگویی ماندگار و الهی تبدیل می‌کند که برای سیاستمداران امروزی یک ضرورت انکارناپذیر است.

درس اصلی امام رضاع، مقاومت هوشمندانه، روشننگری بی‌امان و پایبندی غیرقابل مذاکره به اخلاق است؛ ستم‌خیزی که هر نظام سیاسی عدالت‌خواهی می‌تواند بر آن استوار باشد.

[مصطفی علیجان‌زاده]

خبر ویژه

تصاویر رزمایش ایران ترسناک بود!

شبکه صهیونیستی «کاتال ۱۴» در گزارشی با اشاره به رزمایش موشکی و دریایی ایران نوشت: «تصاویر رزمایش ایران ترسناک بود و پیام روشنی به تل‌آویو و واشنگتن ارسال کرد.» این رسانه با تاکید بر مقیاس گسترده رزمایش افزود: «ایران یگان‌های شناور سطحی و زیرسطحی، سایت‌های موشکی ساحل‌بهدریا و موشک‌های کروز «صیر»، قدیر و قادر» و پهپاد انهدامی «باور ۵» را در شمال اقیانوس هند و دریای عمان به نمایش گذاشت.» شبکه «بی‌بی‌سی» نیز در تحلیل خود نوشت: «هدف اصلی رزمایش ایران، نمایش توانایی بازدارندگی و قدرت موشکی کشور پس از جنگ ۱۲ روزه با اسرائیل بود» و افزود: «این پیام به دشمنان منطقه‌ای و آمریکا نشان می‌دهد هیچ نقطه‌ای برای آنها امن نیست و سامانه‌های دفاعی قادر به رهگیری کامل موشک‌های ایرانی نیستند.» همچنین پایگاه خبری «رویترز» با اشاره به اهمیت مانور، گزارش داد: «ایران اولین نمایش نظامی مستقل خود پس از جنگ ژوئن را انجام داد و با این رزمایش، قدرت دریایی و موشکی خود را به رخ جهانیان کشید.» تحلیلگران صهیونیستی نیز تاکید کردند: «رزمایش اخیر ایران پیامی مستقیم به آمریکا و اسرائیل است که توانایی کنترل آبراه‌های بین‌المللی و ایجاد بازدارندگی مؤثر در منطقه را دارد.»

شش کشور در تیررس طرح انتقال اجباری فلسطینی‌ها

روزنامه «یدیعوت آحارانتوت» گزارش داد: «تل آویو دست کم یک میلیون شکل (واحد پول رژیم صهیونی) به جمعیت حمایت از پناهندگان در سودان جنوبی داده است.» در این گزارش آمده است که سودان جنوبی یکی از کشورهایی است که رژیم صهیونی برای اجرای نقشه خود در خصوص کوچاندن اجباری ساکنان نوار غزه به آن در نظر دارد. پیش از این روزنامه «وال استریت ژورنال» گزارش داده بود که رژیم صهیونی نام شش کشور را برای رایزنی در خصوص انتقال ساکنان نوار غزه به آنها مطرح کرده است؛ سوریه، لیبی، سومالی و سودان جنوبی جزو این کشورها هستند. در این گزارش آمده است که رایزنی‌های مذکور هنوز هیچ نتیجه مثبتی در پی نداشته است.

حشدالشعبی؛ ولایی و مقاوم

«آیت‌الله سید مجتبی حسینی» نماینده رهبر معظم انقلاب در عراق، درباره جنگ ۱۲ روزه اخیر و پاسخ ایران به تجاوز رژیم صهیونی گفت: «اگر فوراً پاسخ می‌دادیم، دشمن می‌گفت درگیر شدند، اما خدا مقدر کرد آمادگی پاسخ حدود ۱۸ ساعت طول بکشد و سپس پاسخ داده شد؛ این باعث شد کل دنیا بفهمند متجاوز آنها بود و ایران مدافع بوده است.» حسینی با تأکید بر نقش حشدالشعبی افزود: «اعضای حشد نیروهای مقاوم، ولایی و آموزش‌دیده هستند و در جبهه جمهوری اسلامی حضور دارند.» وی با اشاره به پیامدهای حیثیتی و عملیاتی پاسخ ایران توضیح داد: «موشک‌های ما نه تنها مراکز حساس دشمن را هدف قرار داد، بلکه هیبت آنها را نیز شکست و آمریکا را مجبور به دخالت کرد که پاسخ سختی دریافت کرد.» نماینده رهبر معظم انقلاب در عراق همچنین تصریح کرد: «این جنگ، جنگ با ایران نبود بلکه جنگ با مقاومت اسلامی و شیعه بود و این امر در عراق، پاکستان، هند و حتی کشورهای غربی موجب ایجاد غرور و نشاط برای ملت‌های آزاد شد.» حسینی درباره پذیرش آتش‌بس خاطرنشان کرد: «ایران اساساً دنبال جنگ نیست، بلکه دفاع از خود و مظلومین در هر جای دنیا را حق قانونی خود می‌داند. ادامه درگیری می‌توانست خسارات انسانی گسترده‌ای به همراه داشته باشد.» وی در پایان افزود: «ادعاهای آمریکا علیه عراق درباره خلع سلاح حشد، دست‌نیافتنی است و مردم عراق حاضر به پذیرش آن نیستند.»

موشک‌های یمنی، قدرت بازدارنده تازه منطقه

«آسوشیتدپرس» به نقل از یک مسئول در نیروی هوایی رژیم صهیونی گزارش داد که موشکی که روز جمعه از سمت یمن علیه اراضی اشغالی شلیک شد یک تهدید جدید به شمار می‌رود. وی افزود: «این موشک یمنی دارای سری بود که برای چندین انفجار طراحی شده است. استفاده از موشک‌های خوشه‌ای توسط یمن عملیات رهگیری آنها را سخت‌تر می‌کند.» این مسئول صهیونیست اعتراف کرد: «به نظر می‌رسد یمنی‌ها به تکنولوژی جدیدی دست پیدا کرده‌اند.» روزنامه صهیونیستی «یدیعوت آحارانتوت» نیز شب گذشته نوشت: «پرتاب موشک هایپرسونیک فلسطین ۲ توسط یمنی‌ها به سمت اراضی اشغالی غافلگیرکننده بود، زیرا آنها پیش از این هرگز از این نوع موشک استفاده نکرده بودند.» به نوشته این روزنامه صهیونیستی، ۳ تلاش برای رهگیری موشک هایپرسونیک یمنی‌ها با شکست مواجه شد. یدیعوت آحارانتوت در ادامه نوشت: «اصلاً معلوم نیست که آیا حمله اسرائیل به یمن برای جلوگیری از پرتاب موشک توسط یمنی‌ها کافی است یا نه.»

افزایش ۸ هزار بشکه‌ای تولید نفت ایران

«حمیدرضا ثقفی» مدیرعامل گروه «پتروپارس» با اشاره به افزایش تولید نفت ایران گفت: «با راه‌اندازی دو حلقه چاه جدید در میدان آزادگان جنوبی، ظرفیت تولید نفت ایران روزانه ۸ هزار بشکه افزایش یافت.» وی اعلام کرد: «عملیات راه‌اندازی دو حلقه چاه فلهیان به شماره‌های ۲۰۷ و ۲۰۰ با موفقیت انجام شد و نفت تولیدی از طریق خط لوله جریانی به منیقولدهای جنوبی میدان آزادگان و تأسیسات فرآورش غرب کارون منتقل شد. این موفقیت ارزشمند نتیجه اعتماد کارفرما و تلاش‌های بی‌وقفه کارکنان سخت‌کوش گروه پتروپارس است و نویدبخش روزهای روشن‌تری برای صنعت نفت کشور است.» همچنین «ابراهیم ناری» مجری طرح میدان مشترک آزادگان جنوبی، در این باره گفت: «با راه‌اندازی این دو چاه، ظرفیت تولید گروه پتروپارس در آزادگان جنوبی به ۵۸ هزار و ۹۰۰ بشکه در روز رسید و طبق برنامه‌ریزی، C حلقه چاه دیگر با ظرفیت تولید ۴۲۰۰ بشکه در روز در هفته آینده وارد مدار خواهند شد. این موفقیت، گامی مهم در توسعه صنعت نفت ایران و افزایش توان تولید کشور به شمار می‌رود.»

«سید عباس عراقچی» وزیر خارجه کشورمان در آستانه اجلاس فوق‌العاده وزرای خارجه کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی در پیمانی به انگلیسی و عربی نوشت: «توهم اسرائیل بزرگ، تهدیدی وجودی و خطری برای صلح و امنیت بین‌المللی» عنوان مقاله‌ام است که در روزنامه الشرق الاوسط در آستانه نشست فوق‌العاده شورای وزرای امور خارجه سازمان همکاری اسلامی درباره وضعیت غزه منتشر شده است.»

«شبکه ۱۲» تلویزیون رژیم صهیونی با اذعان به قدرت نیروهای انصارالله یمن اعلام کرد: «یمنی‌ها سازماندهی شده و سرسخت هستند و توان تل‌آویو برای متوقف کردن حملات آن‌ها بسیار محدود است.»

«ابومحمد الجولانی» سرکرده تروریست‌های حاکم بر سوریه از قریب‌الوقوع بودن امضای توافقنامه امنیتی با رژیم صهیونی خبر داد و گفت: «مذاکرات پیشرفته‌ای در این زمینه جریان دارد و هر توافقی با اسرائیل به‌طور علنی اعلام خواهد شد.» وی افزود: «این توافق بر اساس خط آتش‌بس ۱۹۷۴ خواهد بود.» رسانه‌های صهیونیستی نیز مدعی شدند این توافق با میانجیگری آمریکا و کشورهای خلیج فارس تا پایان سپتامبر نهایی می‌شود.

«احد رستمی» رئیس مرکز مطالعات و اطلاعات رفاهی ایرانیان جزئیات حذف یارانه سه میلیون نفر را تشریح کرد و گفت: «بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۴، یارانه نقدی خانوارهای پردرآمد (دهک‌های هشتم تا دهم) حذف می‌شود.» وی افزود: «این منابع صرف معیشت فقرا و خانوارهای نیازمند خواهد شد و حداقل ۴۰۰ هزار میلیارد ریال برای حمایت از محرومان و افزایش اعتبار کالابرگ اختصاص یافته است.»

«سعید حیدری» مدیر بازرگانی مجتمع گاز پارس جنوبی با اشاره به استفاده بیش از ۹۰ درصدی تجهیزات ایرانی در تعمیرات اساسی گفت: «تولید پایدار تنها با تکیه بر توان داخلی محقق می‌شود و همکاری با بیش از ۱۳۰ شرکت داخلی و دانش‌بنیان به افزایش کیفیت و کاهش وابستگی به واردات انجامیده است.» وی افزود: «حمایت از کالای ایرانی علاوه بر اشتغال‌زایی و تقویت اقتصاد دانش‌بنیان، توسعه پایدار و تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را به همراه دارد.»

«نادر قلی ابراهیمی» عضو کمیسیون کشاورزی مجلس با اشاره به اهمیت پرداخت وام‌های اشتغال تبصره ۱۸ گفت: «این وام‌ها می‌تواند چرخه فقر را شکسته و موجب رونق کسب‌وکارهای کوچک و متوسط شوند.» وی افزود: «تأمین نقدینگی این واحدها نقش حیاتی در ایجاد اشتغال پایدار دارد و با اجرای برنامه هفتم توسعه سالانه یک میلیون شغل ایجاد خواهد شد.»

«محمد رضا سبزه‌علی‌پور» اقتصاددان و رئیس مرکز تجارت جهانی ایران با انتقاد از بیانیه اخیر جبهه اصلاحات گفت: «پیش‌نیاز سرمایه‌گذاری و رشد اقتصاد ایران، آرامش و تنش‌زدایی است، نه صدور بیانیه‌های اختلاف‌آفرین.» وی افزود: «صدور بیانیه بدون همفکری اعضای جبهه اصلاحات موجب بروز مخالفت‌ها و تشویش اذهان عمومی شد و بیش از آنکه به آشتی ملی کمک کند، وحدت و انسجام کشور را تهدید می‌کند.»